

Analys av
OBOS Damallsvenska klubbarnas
ekonomier 2018

**Svenska Fotbollförbundet
Julia Ericson**

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning	4
OBOS Damallsvenska klubbarnas resultat	5
OBOS Damallsvenska klubbarnas intäkter	7
OBOS Damallsvenska klubbarnas kostnader	11
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition	16
Elitlicensens regler i korthet	17
OBOS Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet	19

Analys av OBOS Damallsvenska klubbarnas ekonomier 2018

Sammanfattning

Sammanställningen bygger på inrapporterade siffror av föreningarna i OBOS Damallsvenskan samt deras årsredovisningar och omfattar de klubbar som spelade i OBOS Damallsvenskan år 2018. Likt föregående år har tolv klubbar medverkat i OBOS Damallsvenskan.

Klubbarna redovisade ett sammantaget överskott av fotbollsverksamheten uppgående till +1 3 mkr. En mer rättvisande bild framkommer dock om de extraordinära posterna, i form av IF Limhamn Bunkeflo's aktieavyttring, exkluderas. Resultatet före dessa poster var – 10, 2 mkr. Det stora underskottet beror främst på att tre klubbar tillsammans redovisade -11,1 mkr. Hälften av klubbarna redovisade för 2018 ett ekonomiskt överskott, en försämring jämfört med år 2017 då nio klubbar redovisade ett överskott.

Reklam- och sponsringsintäkter står för 46 procent av de totala intäkterna, medan gemensamma medel klubbarna får via EFD står för 11 procent av de totala intäkterna. Efter nya avtal med OBOS och Svenska spel har denna post ökat kraftigt.

Medianintäkterna har de två senaste åren ökat kraftigt och uppgick 2018 till 9,2 mkr (2017: 9,3 mkr) från att under perioden 2013-2016 varit runt 2 mkr lägre. Det är därmed inte några få klubbar som tagit del av de senaste årens ökade intäkter utan visar att intäkterna ökar för merparten av klubbarna. Samtidigt fortsätter även klubbarnas kostnader att öka, mediankostnaden uppgick 2018 till 9,8 mkr, varpå många föreningar fortsatt får kämpa för att nå positivt eget kapital.

Det samlade egna kapitalet för OBOS Damallsvenskan 2018 var +54,1 mkr (2016 + 42,2 mkr). Det egna kapitalet i Hammarby IF FF och Djurgårdens IF FF uppgår till 82% av det samlade egna kapitalet. Tre föreningar redovisar negativt eget kapital under 2018

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2018 till 11 319 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i en spelartrupp, att jämföra med 10 193 kr/månad 2017.

Svenska Fotbollförbundet
Julia Ericson

Inledning

Svenska Fotbollförbundet (SvFF) har kartlagt det ekonomiska utfallet i klubbarna i OBOS Damallsvenskan för år 2018. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av föreningarna samt deras årsredovisningar, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Målsättningen är att den inrapporterade resultaträkningen enbart ska omfatta dam- och flickfotbollsverksamheten i föreningarna, vilket medför att intäkter och kostnader skiljer sig från årsredovisningarna i en del av föreningarna. I 2018 års OBOS Damallsvenskan var det fyra föreningar som inte är rena damfotbollsföreningar. IF Limhamn Bunkeflo rapporterar hela föreningen, inklusive herrverksamheten medan Vittsjö GIK rapporterar enbart damfotbollsverksamheten.

Även Djurgårdens IF FF samt Hammarby IF FF rapporterar enbart damverksamheten. Det bör dock observeras att föreningarna inte själva har sin redovisning uppdelad på detta sätt och att det inrapporterade därmed är ungefärliga siffror. Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF spelade även föregående år i Damallsvenskan men redovisade då hela föreningens siffror, inklusive pojkverksamheten. För att få en mer jämförbar analys över de damallsvenska klubbarna exkluderades därför Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF i några av tabellerna, vilket framgår i förekommande fall.

OBOS Damallsvenskan omfattas av elitlicensens regler. Detta innebär bland annat att klubbarna ska redovisa noll eller positivt i eget kapital i årsredovisningen 2018 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2020. Se vidare avsnittet om elitlicensens regler i korthet.

I avsnittet om eget kapital ges som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2019 nyuppflyttade klubbarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella klubbar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

OBOS Damallsvenska klubbarnas resultat

Resultatets beståndsdelar och utveckling åren 2014-2018

(tkr)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Driftresultat exklusive UWCL	-12 923	-5 027	-1 773	-6 531	-1 424
Driftresultat inklusive UWCL	-10 665	-4 777	-626	-5 882	-1 130
Spelaromsättningsnetto	430	3 253	237	675	-546
Finansnetto	75	136	2 082	1 541	418
Res före extraord & bokslutsdisp	-10 160	-1 388	1 692	-3 666	-1 258
Extrord poster & bokslutsdisp	11 472	9 973	0	0	0
Redovisat resultat exkl UWCL	-946	8 335	545	-4 315	-1 552
Redovisat resultat inkl UWCL	1 312	8 585	1 692	-3 666	-1 258

Tabell 1

Från år 2003 har svenska klubbtag alla år deltagit i UEFA Women's Champions League (UWCL), vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002. Driftresultatet samt det redovisade resultatet visas i tabell 1 både inklusive och exklusive UWCL.

De tolv klubbarna i OBOS Damallsvenskan redovisade år 2018 tillsammans ett resultat på +1 312 tkr (2017: 8 585 tkr). Att det redovisade resultatet blir positivt på sista raden beror enbart på de extraordinära posterna som härrör från IF Limhamn Bunkeflo och består av aktieavyttring. Även 2017 förbättrades det redovisade resultatet avsevärt på grund av aktieavyttring i två av föreningarna.

Spelaromsättningsnettot (spelarrättighetsköp och -försäljning samt in- och uthyrning av spelare) uppgick till 430 tkr (2017: 3 253 tkr) och är därmed tillbaka på tidigare nivåer efter förra årets toppnotering.

Driftresultatet inklusive UWCL, vilket exkluderar spelaromsättningsnettot, finansnettot samt extraordinära poster och bokslutsdispositioner uppgick år 2018 till -10 665 tkr (2017: -4 777 tkr), ett anmärkningsvärt högt underskott. Som framkommer av tabell 2 är det tre föreningar som vardera redovisar underskott på mer än -2000 tkr, totalt -11 087 tkr.

Resultat per klubb 2018, tkr

		Redovisat <u>resultat</u>	Drift- <u>resultat</u> <u>ex</u> <u>UWCL</u>	<u>UWCL</u>	Spelar- <u>omsättn</u>	Finans- <u>netto</u>	Extra- <u>ordinärt</u>
IF Limhamn Bunkeflo	3	7 717	-3 714		-25	-16	11 472
Piteå IF	2	823	908		-80	-5	0
Kopparbergs/Göteborg FC	2	300	77		235	-12	0
Hammarby IF FF	1	259	256		3	0	0
FC Rosengård	2	150	-972	1 093	30	-1	0
Kristianstads DFF	2	53	59		0	-6	0
IFK Kalmar	2	-118	-112		0	-6	0
Vittsjö GIK	4	-354	-506		0	152	0
Eskilstuna United DFF	2	-574	-762		199	-11	0
Växjö DFF	2	-789	-784		6	-11	0
Linköpings FC	2	-1 427	-2 583	1 165	0	-9	0
Djurgårdens IF FF	1	-4 728	-4 790		62	0	0
Totalt		1 312	-12 923	2 258	430	75	11 472

Tabell 2

- 1) Avser damverksamheten, dock är detta ungefärliga siffror då damverksamheten inte redovisas separat
- 2) Damförening
- 3) Avser hela föreningen inkl. herrverksamhet.
- 4) Flersektionsförening, resultat gäller enbart dam/flickfotboll

Av tabell 2 framgår resultat per klubb. I driftresultatet är UWCL, spelaromsättningsnetto, finansnetto samt extraordinära poster exkluderade.

IF Limhamn Bunkeflo redovisar det största resultatet, +7 717 tkr. Som framgår kommer 11 472 tkr från extraordinära intäkter i form av aktieavyttring i det tidigare dotterbolaget Bunkeflo IF Hallen. Lägst resultat redovisar Djurgårdens IF FF. Det bör noteras att föreningen inte har sin redovisning uppdelad på damverksamhet varpå de inlämnade siffrorna är ungefärliga, men även föreningen som helhet redovisade ett stort underskott om -3 276 tkr.

Hälften av klubbarna redovisade överskott på sista raden, till skillnad från nio av klubbarna 2017, men enbart fyra klubbar (Piteå IF, Hammarby IF FF, Kopparbergs/Göteborg samt Kristianstad DFF) ett positivt driftresultat exl UWCL.

Piteå IF redovisar det klart bästa driftresultatet +908 tkr samt det näst högsta totala resultatet +823 tkr. Lägst driftresultat redovisar Djurgårdens IF FF -4 790 tkr, IF Limhamn Bunkeflo -3 714 tkr och Linköpings FC -2 583. Tillsammans redovisar de ett driftunderskott uppgående till -11 087 tkr och är en avgörande faktor för det stora totala driftunderskottet i OBOS Damallsvenskan 2018. Det kan även noteras att i IF Limhamns driftresultat ingår solidaritetsersättningar för herrspelare uppgående till över 2 500 tkr, exkluderas detta försämras deras driftresultat med motsvarande summa.

I spelaromsättningsnetto ingår, i resultaträkningen redovisade, spelarrättighetsförsäljningar och spelarköp samt spelaruthyrning och spelarinhyrning. Ingen av klubbarna balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv, utan alla spelarköp har gått direkt mot resultatet. Ingen avskrivning sker således på spelarrättigheter. Det innebär att klubben tar kostnaden för spelarförvärv samma säsong som spelaren ansluter till klubben, trots att spelarkontraktet kan avse fler säsonger. Kopparbergs/ Göteborgs FC redovisar högst spelaromsättningsnetto +235 tkr tätt följt av Eskilstuna United DFF +199 tkr.

OBOS Damallsvenska klubbarnas intäkter

OBOS Damallsvenska klubbarnas totala intäkter åren 2009 – 2018, tkr

	<u>2 018</u>	<u>2017</u> <u>(10 st)</u>	<u>2 016</u>	<u>2 015</u>	<u>2014</u> <u>(11 st)</u>	<u>2 013</u>	<u>2 012</u>	<u>2 011</u>	<u>2 010</u>	<u>2 009</u>
Drift exkl spelarförs.UWCL	114 574	100165	117 462	98 311	92099	96 949	90 911	81 350	67 690	69 884
* Drift simulerat 12 lag ej HIF/DIF		120198	103 546		100472					
UWCL	3 122	1 127	2 430	1 760	1 227	2 083	265	160	380	447
Spelarförsäljning	582	3 649	548	1 374	136	316	237	429	370	400
* Totalt	118 278	104 941	120 440	101 445	93 462	99 348	91 413	81 939	68 440	70 730
* Genomsnitt/klubb	9 857	10 494	10 037	8 454	8 497	8 279	7 618	6 828	5 703	5 894
* Medianintäkt	9 178	9 346	7 455	7 268	7 258	7 046	6 479	5 876	4 899	5 162
* Ord. drift % tot.	97%	95%	98%	97%	99%	98%	99%	99%	99%	99%

Tabell 3

För år 2017 är Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderade, då de detta år redovisade hela föreningen, inklusive dess omfattande pojkverksamhet. Därmed ingår för år 2017 enbart 10 klubbar i underlaget. Driftsintäkten på rad två avser en simulerad driftsintäkt (genomsnittlig intäkt * tolv klubbar) för att få ett mer relevant jämförelsetal mellan åren. Samma princip gäller för 2014, då enbart 11 klubbar ingick i materialet på grund av att en förening utgick ur serien.

Klubbarnas driftintäkter, exklusive UWCL och spelarrättighetsförsäljning, uppgick 2018 till 114 574 tkr (2017: 120 198 tkr simulerad), en minskning med 5 % mot de simulerade intäkterna förra året. Driftsintäkterna ligger för tredje året i rad över 100 000 tkr enligt tabell 3 och har sedan 2009 ökat med ca 64 %.

Den genomsnittliga totala intäkten per klubb, exklusive finansiella och extraordinära intäkter var 9 857 tkr, (2017:10 494 tkr Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderade), en minskning med 6 %. Som framgår i avsnittet *Intäkter per klubb*, har intäkterna för respektive klubb snarare höjts jämfört med föregående år. Anledningen till denna motstridighet är den simulerade driftsintäkten 2017 som baserar sig på tio

klubbars redovisning, Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderat. Som framkommer av tabell 5 redovisar dessa två klubbar 2018 intäkter för damverksamheten som är i särklass lägst i OBOS Damallsvenskan. Den snittintäkt på runt 10 mkr som tillräknats dem i 2017 års jämförelsetal är betydligt högre och missvisande, men samtidigt betydligt mer rättvisande än de 29 mkr respektive 26 mkr som föreningarna själva redovisade år 2017. Exkluderas istället ovanstående två klubbar både från 2018 och 2017 framkommer istället en ökning på 8% av de totala intäkterna (exklusive finansiella och extraordinära intäkter). Att föreningarna redovisat olika 2017 och 2018 försvårar jämförbarheten mellan åren, men med ovanstående förtydliganden bör det kunna sägas att intäkterna i OBOS Damallsvenskan fortsätter att öka.

UEFA ökade under 2018 ersättningen för spel i UWCL. Intäkterna för spel i UWCL beror på hur långt klubbarna går i turneringen. Under säsongen 2018/2019 deltog likt säsongen dessförinnan FC Rosengård samt Linköpings FC i europaspelet, båda klubbarna nådde kvartsfinal. Säsongen 2017/2018 nådde Linköpings FC kvartsfinal medan FC Rosengård åkte ur omgången dessförinnan. Intäkterna från dessa säsongen ingår delvis i 2018 års redovisning. Att det skiljer sig så mycket mellan åren kan även bero på att föreningarna har redovisat dessa intäkter på olika sätt mellan åren.

Årets spelarrättighetsförsäljning var betydligt lägre än 2017 års toppnotering men normal sett till det längre perspektivet. Mellan år 2009-2014 låg försäljningen på en relativt jämn nivå runt några hundratusen kronor. Även om det är några få spelare som sålts dyrt är trenden att de svenska klubbarna ökat värdet av spelarrättsförsäljning de senaste fyra åren.

Som framgår av tabell 5 höjer FC Rosengårds snittintäkten avsevärt varför det kan vara av intresse att istället titta på medianintäkten. Medianintäkten har stigit kraftigt de senaste två åren till över 9000 tkr, dessförinnan låg medianintäkten stabilt runt 7000 tkr. Intäkterna i OBOS Damallsvenskan har därmed stärkts kraftigt de senaste åren. Det är anmärkningsvärt att enbart tre klubbar år 2018 redovisar lägre intäkter än 2016 års medianintäkt, samt att fem klubbar redovisar intäkter över 10 000 tkr, se tabell 5.

Intäktsjämförelse mellan åren 2018, 2017 och 2016, tkr
2017 enbart 10 lag (exklusive DIF, HIF)

	2018	Andel	2017	Andel	Förändring tkr	Förändring %
Reklam & sponsring	60 010	46%	56 800	49%	3 210	6%
Medel gemensamma avtal	14 000	11%	6 904	6%	7 096	103%
Bidrag	11 503	9%	11 455	10%	48	0%
Publik	5 068	4%	4 201	4%	867	21%
Övriga matchintäkter	3 234	2%	2 234	2%	1 000	45%
Medlemsintäkter	3 216	2%	2 609	2%	607	23%
UWCL	3 122	2%	1 437	1%	1 685	117%
Lotterier	427	0%	808	1%	-381	-47%
Övrigt	17 115	13%	15 154	13%	1 961	13%
* Summa drift exkl spelarförs	117 695	91%	101 602	88%		
Spelarförsäljning	583	1%	3 649	3%	-3 066	-84%
Finansiella intäkter	156	0%	567	0%	-411	-72%
Extraordinärt & bokslutsdisp	11 472	9%	9 973	9%	1 499	15%
** Totala intäkter	129 906	100%	115 791	100%		

Tabell 4

I tabell 4 för år 2017 har Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderats från intäktsjämförelsen, då de detta år redovisade hela föreningen. Observera att 2018 är båda dessa inkluderade, då de 2018 enbart redovisar damverksamheten.

Reklam- och sponsrintäkter är som tidigare den klart viktigaste posten och står för cirka 46% av intäkterna, även om andelen av de totala intäkterna har minskat något. FC Rosengård står för de i särklass högsta reklam- och sponsrintäkterna. Även Kopparbergs/Göteborg FC och Eskilstuna United DFF står för höga reklam- och sponsringsintäkter. Skillnaden är väldigt stor mellan klubbarna, inte minst för att de har olika förutsättningar för att skapa höga sponsrintäkter, mycket beroende på i vilken ort de verkar och de konkurrenter och förutsättningar som finns där.

Posten medel gemensamma avtal, är tänkt att inkludera alla de ersättningar som klubbarna får via Elitfotboll Dam (EFD). Dessa medel innehåller ersättningar från OBOS, Svenska spel, spelarutvecklingsmedel, gemensamma marknadsprojekt och diverse bonusar. Denna post har höjts drastiskt från föregående år vilket främst beror på att EFD tecknade två stora avtal under 2018, där det ena innebar en höjning av Svenska Spel-avtalet, det andra att OBOS blev ny titelsponsor. Dessa medel står nu för 11 % av de totala intäkterna jämfört med 6% föregående år.

Publikintäkterna ökade något under 2018. Snittintakten uppgick 2018 till 422 tkr att jämföra med 420 tkr år 2017. Piteå IF hade klart flest åskådare per match 1 999, att jämföra med 2017 års högsta åskådarantal för Eskilstuna United DFF, med ett publiksnitt på 1 612 åskådare.

Medlen från UWCL-spel har ökat vilket delvis beror på att UEFA höjt sin ersättning för medverkan.

De extraordinära intäkterna var likt 2017 väldigt höga 2018, beroende av aktieavyttring och stod för nio procent av de totala intäkterna.

Intäkter per klubb 2018 och 2017, tkr

		År 2018	År 2017		
		<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
					<u>%</u>
FC Rosengård	2	28 548	30 837	-2 289	-7%
Linköpings FC	2	12 205	11 253	952	8%
Kopparbergs/Göteborg FC	2	10 979	9 028	1 951	22%
Piteå IF (tidigare sektion)	2	10 883	9 664	1 219	13%
IF Limhamn Bunkeflo	3	10 482	8 638	1 844	21%
Eskilstuna United DFF	2	9 644	10 664	-1 020	-10%
Växjö DFF	2	8 712	Elitettan		
IFK Kalmar	2	8 487	Elitettan		
Kristianstads DFF	2	7 540	6 292	1 248	20%
Vittsjö GIK	4	5 525	5 006	519	10%
Hammarby IF FF	1	3 675	26 907	-23 232	-86%
Djurgårdens IF FF	1	1 598	31 363	-29 765	-95%
Kvarnsvedens IK	3	Elitettan	7 147		
KIF Örebro DFF	2	Elitettan	6 413		
* Totalt		118 278	163 212		

Tabell 5

1) Avser damverksamheten 2018, dock är detta ungefärliga siffror då damverksamheten inte redovisas separat. Avser 2017 hela föreningen inkl.bl.a. pojkfotboll.

2) Damförening

3) Avser hela föreningen inkl herrverksamhet

4) Flersektionsförening, resultat gäller enbart dam/flickfotboll

I tabellen ovan redovisas klubbarnas intäkter inklusive både spelarrättighetsförsäljning och UWCL, men exklusive finansiella och extraordinära intäkter.

I tabell 5 framgår tydligt att FC Rosengård har helt andra resurser än övriga klubbar och drar upp snittintäkten avsevärt. Djurgårdens IF FF drar istället ned snittintäkten. Eftersom varken de eller Hammarby IF FF redovisar damverksamheten separat är dessa inrapporterade uppgifter ungefärliga. År 2017 redovisade båda dessa föreningar istället hela föreningens intäkter inklusive dess omfattande pojkverksamhet, varpå siffrorna skiljer så mycket mellan åren.

Tre föreningar, Kopparbergs/Göteborgs FC, IF Limhamn Bunkeflo samt Kristianstad DFF, har höjt sina intäkter med minst 20 %. För IF Limhamn Bunkeflos del består en stor del av solidaritetsersättning för herrspelare.

Enbart två klubbar, FC Rosengård och Eskilstuna United DFF, redovisade minskade intäkter mellan 2018 och 2017. För Hammarby IF FF och Djurgårdens IF FF finns inga relevanta jämförelsetal. En anledning till att de allra flesta klubbar redovisar intäktsökningar är just de höjda gemensamma medlen som kommit av EFD:s nya avtal med OBOS och Svenska spel. 2018 får föreningarna i OBOS Damallsvenskan i snitt 625 tkr mer i gemensamma medel än 2017.

Fem föreningar når över 10 000 kr i intäkter (fyra klubbar om IF Limhamn Bunkeflo som även redovisar herrverksamhet exkluderas). Anmärkningsvärt är även att alla

renodlade damfotbollsföreningar redovisar minst 7 500 tkr i intäkter och i princip lika mycket i kostnader, se tabell 10. Intäkterna har därmed, som även framkom av tabell 3 höjts avsevärt för respektive klubb.

OBOS Damallsvenska klubbarnas kostnader

OBOS Damallsvenska klubbarnas totala kostnader åren 2009– 2018, tkr

	<u>2018</u>	<u>2017</u> (10 st).	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u> (11 st)	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Drift ex spelarkostn	127 231	108 260	118 847	104 412	93 309	104 568	96 338	83 830	67 539	74 645
* Drift simulerat ej HIF/DIF		129 912	107 997		101 792					
UWCL	900	877	1 283	1 111	933	1 297	988	0	917	1 246
Spelarförvärv	152	437	324	699	682	282	244	419	110	323
Avskrivningar	233	259	374	217	214	519	151	168	158	106
* Totalt	128 516	109 833	228 825	106 439	95 138	106 666	97 721	84 417	68 724	76 320
* Snitt/klubb	10 710	10 983	19 069	8 870	8 649	8 889	8 143	7 035	5 727	6 360
* Mediankostn.	9 773	10 298	8 318	7 235	6 280	7 587	6 893	6 655	4 942	5 366
* Ord.drift % tot	99%	99%	52%	98%	98%	98%	99%	99%	98%	98%

Tabell 6

För år 2017 är Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderade, då de detta år redovisade hela föreningen, inklusive dess omfattande pojkverksamhet. Därmed ingår för år 2017 enbart 10 klubbar i underlaget. Driftskostnaden på rad två avser en simulerad driftskostnad (genomsnittlig kostnad * tolv klubbar) för att få mer relevanta jämförelsetal mellan åren. Samma princip gäller för 2014, då enbart 11 klubbar ingick i materialet på grund av att en förening utgick ur serien.

I driftkostnader är UWCL, spelarrättighetsförvärv, avskrivningar extraordinära kostnader samt finansiella kostnader exkluderade. OBOS Damallsvenska klubbarnas driftkostnader år 2018 uppgick till 127 231 tkr (2017: 129 912 tkr), vilket är en minskning med två procent.

Genomsnittlig total kostnad, exklusive finansiella kostnader och extraordinära kostnader, uppgick till 10 710 tkr (2017: 10 983 tkr), en minskning med två procent. Exkluderas Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF från både 2018 och 2017 års siffror framträder istället en kostnadsökning om 17 %, vilket bör vara en mer sann bild av verkligheten.

Som framgår av tabell 10 höjer FC Rosengårds snittkostnaden avsevärt varför det kan vara av intresse att istället titta på mediankostnaden. Mediankostnaden uppgick till 9 773 tkr och sjönk därmed med ca 500 tkr från föregående år, men trenden de senaste två till tre åren har varit att mediankostnaden stigit kraftigt och närmar sig snittkostnaden, vilket tyder på att det inte längre är så stora skillnader mellan föreningarnas kostnader.

Kostnadsjämförelse mellan 2018 och 2017

2017 enbart 10 lag (exklusive DIF, HIF)

	<u>2 018</u>	<u>Andel</u>	<u>2 017</u>	<u>Andel</u>
Personalkostnader	81 919	64%	69 232	63%
Match- & träning	21 732	17%	16 410	15%
Reklam & sponsring	7 507	6%	2 489	2%
Administration	4 117	3%	3 755	3%
Lokaler	2 478	2%	1 780	2%
UWCL	900	1%	877	1%
Övrigt	9 478	7%	14 594	13%
* Summa drift kostnader	128 131	100%	109 137	99%
Spelarförvärv inkl inhyring	152	0%	437	1%
Avskrivningar	233	0%	259	0%
Jmfstörande poster		0%	26	0%
Finansiella kostn. mm	81	0%	340	0%
* Totalt	128 597	100%	110 199	100%

Tabell 7

I tabell 7 för år 2017 har Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderats från kostnadsjämförelsen, då de detta år redovisade hela föreningen, inklusive dess omfattande pojkverksamhet. Därmed ingår för år 2017 enbart 10 klubbar i underlaget. Observera att 2018 är båda dessa inkluderade. En jämförelse mellan åren blir därmed svår, bättre är att titta på respektive kostnadsslags andelsutveckling av total kostnad mellan åren.

Fördelningen av kostnaderna för 2018 är snarlik fördelningen föregående år. Personalkostnader är dominerande och står för 64% (2017: 63%), vilket är naturligt då klubbarna bedriver tjänsteproducerande verksamhet vilket innebär att spelare, ledare och kanslipersonal är klubbarnas främsta resurser. För att bedriva en professionell fotbollsverksamhet krävs mer resurser samtidigt som högre krav har ställts på kanslipersonal och tränare under senare år, vilket gör att personalkostnader succesivt ökar under åren. Dock har personalkostnadernas andel av föreningens totala kostnader inte setts öka under senaste 10-årsperioden, utan befunnit sig på en relativt jämn nivå, strax över 60%.

Spelarersättningen

Spelarersättningarnas utveckling, 2009 - 2018

Exklusive sociala avgifter

(tkr)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Spelarers	35 857	32 290	33 148	34 177	30 233	35 506	34 872	23 988	22 723	22 828
Driftkostn exkl rtor, spel.förvärv	128 131		120 130	105 523	94 242	105 866	97 326	83 830	68 456	75 891
Förändr spelarers	11%	-3%	-3%	4%	-7%	2%	45%	6%	0%	7%
Spelarers/driftkostn	28%	26% (ex DIF HIF)	28%	32%	32%	34%	36%	29%	33%	30%
Spelarers genomsnitt/klubb	2 988	2 691	2 762	2 848	2 748	2 959	2 906	1 999	1 894	1 902

Tabell 8

Spelarlönerna är redovisade exklusive sociala avgifter. Spelarersättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) över en tioårsperiod framgår av uppställningen ovan.

Den genomsnittliga spelarersättningen ökade 2018 med 11 % jämfört med föregående år, efter två års minskningar och når därmed precis över 2013 års toppnotering.

Snittersättningen per klubb uppgick 2018 till 2 988 tkr (2016: 2 691 tkr). Utifrån tabell 8 framgår dock att det klubbarna betalar i spelarersättning ökat med ca 57 % sedan 2009.

Viss osäkerhet finns kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken på spelarersättningarna. Det framgår inte heller av underlaget om det är spelartrupperna storlek som ändrats eller om det är de faktiska lönerna som ändrats

Den genomsnittligt beräknade spelarersättningen

Den genomsnittliga spelarersättningen uppgick år 2018 till 11 319 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i spelartruppen, att jämföra med 10 193kr/månad 2017. Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, baserat på klubbarnas uppgifter om den totala spelarersättningen, spannet mellan ersättningarna mellan olika lag och till olika spelare är stort. För ett antal spelare i en spelartrupp är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, men långt ifrån hela spelartruppen har den möjligheten. En del spelare har också individuella sponsorkontrakt, som möjliggör att de lättare kan leva på sin fotboll, vilket inte syns i klubbens siffror. Enligt Elitfotboll Dam (EFD) hade 27% av spelarna 100% av sin inkomst relaterat till sitt fotbollsspelande år 2017 (www.efd.se).

Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna

Spelarersättningen står för 28% av driftskostnaderna, trenden fortsätter därmed att klubbarnas driftskostnader ökar utan att spelarersättningarna inte ökar nämnvärt, även om det även här måste tas hänsyn till att klubbarnas principer kring rapporteringen kan ha skiftat mellan åren.

Personalkostnadernas andel av intäkterna i OBOS Damallsvenskan

På UEFA-nivå har man som riktlinje att de totala personalkostnaderna inte bör överstiga 70 procent av klubbens intäkter för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Utifrån ett finansiellt riskperspektiv innebär en lägre procentuell andel en lägre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk klubben är villig att ta, i form av risk att sämre sportsliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter.

Totala personalkostnader i förhållande till intäkter

	Pers.kostn/intäkter
FC Rosengård	49%
IFK Kalmar	54%
Eskilstuna United DFF	60%
Växjö DFF	63%
Piteå IF (tidigare sektion)	63%
Kristianstads DFF	66%
Kopparbergs/Göteborg FC	70%
Linköpings FC	73%
Vittsjö GIK	84%
Hammarby IF (tidigare DFF)	92%
IF Limhamn Bunkeflo	102%
Djurgårdens IF FF	319%
Totalt	69%

Tabell 9

I dessa siffror ingår totala personalkostnader och inte enbart spelarsättningar.

De genomsnittliga personalkostnaderna i förhållande till intäkterna (exklusive finansiella och extraordinära intäkter) ligger på 69 procent (2017: 63 procent), vilket innebär att OBOS Damallsvenkan totalt hamnar under den kritiska gränsen enligt UEFA:s riktlinjer.

Personalkostnadernas andel av klubbens intäkter skiljer sig mycket från klubb till klubb, fyra klubbar ligger klart över den rekommenderade gränsen på 70%. Djurgårdens IF FF höga siffra beror på att de redovisar väldigt låga intäkter för damverksamheten, se tabell 5 samtidigt som de redovisar personalkostnader i nivå med övriga klubbar. Ur ett riskperspektiv säger denna siffra inget om föreningen som sådan då motsvarande siffra för hela föreningen är 51 %, vilket placerar dem strax efter FC Rosengård i denna tabell. Detsamma gäller för Hammarby IF FF där motsvarande siffra för hela föreningen är 54%. Med hänsyn till hela föreningens personalkostnader och intäkter hamnar även Vittsjö GIK på en betydligt lägre nivå (71%).

IF Limhamn Bunkeflos siffror på 102% är i princip desamma som föregående år vilket innebär en fortsatt hög riskexponering som inte är hållbar i längden.

Kostnader per klubb 2018 och 2017, tkr.

Exklusive extraordinära kostnader och finansiella kostnader. (2017 även exklusive avskrivningar)

		År 2018	År 2017		
		<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
FC Rosengård	2	28 397	30 697	-2 300	-7%
IF Limhamn Bunkeflo	3	14 221	11 871	2 350	20%
Linköpings FC	2	13 623	11 141	2 482	22%
Kopparbergs/Göteborg FC	2	10 668	8 960	1 708	19%
Eskilstuna United DFF	2	10 207	10 831	-624	-6%
Piteå IF	2	10 055	9 764	291	3%
Växjö DFF	2	9 490	Elitettan		
IFK Kalmar	2	8 599	Elitettan		
Kristianstads DFF	2	7 481	5 768	1 713	30%
Djurgårdens IF FF	1	6 326	29 182	-22 856	-78%
Vittsjö GIK	4	6 032	5 451	581	11%
Hammarby IF FF	1	3 417	25 550	-22 133	-87%
KIF Örebro DFF		Elitettan	7 038		
Kvarnsvedens IK		Elitettan	8 053		
* Totalt		128 516	156 253	-17 236	-11%

Tabell 10

1) Avser damverksamheten 2018, dock är detta ungefärliga siffror då damverksamheten inte redovisas separat. Avser 2017 hela föreningen inkl. bl. a. pojkfotboll.

2) Damförening

3) Avser hela föreningen inkl herrverksamhet

4) Flersektionsförening, resultat gäller enbart dam/flickfotboll

I tabellen ovan redovisas klubbarnas kostnader inklusive både spelarrättighetsköp och UWCL och avskrivningar, men exklusive finansiella och extraordinära intäkter.

FC Rosengård kan med sina höga intäkter ta kostnader på helt andra nivåer än övriga klubbar. Som framgår av tabellen har de nästan dubbelt så höga kostnader som den klubb, IF Limhamn Bunkeflo, som redovisar näst högst kostnader. Då har FC Rosengård ändå sänkt sina kostnader med 7% jämfört med 2017, även intäkterna sänktes med 7 % under året, samtidigt som IF Limhamn Bunkeflo höjt kostnaderna med 20 %, de senares intäkter höjdes även med 21 % enligt tabell 5.

Hammarby IF FF drar istället ned snittkostnaden. Eftersom varken de eller Djurgårdens IF FF redovisar damverksamheten separat är dessa inrapporterade uppgifter ungefärliga. År 2017 redovisade båda dessa föreningar istället hela föreningens kostnader inklusive dess omfattande pojkverksamhet, varpå siffrorna skiljer mycket mellan åren och inte är jämförbara.

Eskilstuna United DFF är tillsammans med FC Rosengård den enda klubben som redovisar mindre kostnader i år än föregående år, en sänkning om 6 %.

Det kan noteras att de renodlade damfotbollsföreningar redovisar minst 7,5 mkr i kostnader. Kanske går gränsen för att bedriva fotbollsverksamhet i OBOS

damallsvenskan någonstans där. De tre klubbarna som redovisar lägre kostnader, har i föreningen som helhet betydligt högre kostnader. Eftersom fasta kostnader delas upp på flera verksamheter och därmed blir lägre för föreningens damfotbollsverksamhet än i en förening med enbart damfotbollsverksamhet, alternativt inte har fördelats och därmed inte alls belastar damfotbollsverksamheten är slutsatsen att en förening som enbart bedriver damfotbollsverksamhet troligtvis bör räkna med kostnader uppåt 7 500 mkr om representationslaget ska ha en rimlig chans att hålla sig kvar i högsta serien.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Kostnadsrangordning och tabellposition 2018

	<u>Kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
FC Rosengård	28 397	3
IF Limhamn Bunkeflo	14 221	10
Linköpings FC	13 623	5
Kopparbergs/Göteborg FC	10 668	2
Eskilstuna United DFF	10 207	6
Piteå IF	10 055	1
Växjö DFF	9 490	7
IFK Kalmar	8 599	12
Kristianstads DFF	7 481	4
Djurgårdens IF FF	6 326	8
Vittsjö GIK	6 032	9
Hammarby IF FF	3 417	11

Tabell 11

För andra året i rad är det inte föreningen med högst kostnader som vinner serien, vilket var fallet mellan 2010-2016. Piteå IF FF som vann OBOS Damallsvenskan hade enbart seriens sjätte högsta kostnader. Kopparbergs Göteborgs FC som kom tvåa, hade seriens fjärde högsta kostnader.

Kristianstad DFF sticker för andra året i rad ut med låga kostnader i förhållande till sitt tabelläge.

IF Limhamn Bunkeflo har seriens näst högsta kostnader men placerar sig på plats tio. Dock redovisar IF Limhamn Bunkeflo hela föreningen inklusive herrverksamheten varpå damernas kostnader inte är särredovisade.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2018 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2020.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet.

Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, beviljas ingen licens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2018.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så beviljas ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför nedan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2018.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, beviljats elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift.

Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig.

Per den 1 oktober ska styrelsen intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns, för att beviljas elitlicens, krav på kompetens hos huvudtränare, säkerhetsansvarig, säkerhetsorganisation samt medicinsk undersökning av spelare.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Överklagandenämnden.

Elitlicens beviljas för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida

<https://fogis.se/medieservice/dokumentbank/ekonomi>

OBOS Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

Det egna kapitalet mäts alltid för hela föreningen till skillnad från resultatet, som ska avse fotbollsverksamheten oavsett om föreningen har andra idrottssektioner, eller om herr/pojkverksamhet finns i föreningen. I annat fall framgår det av denna rapport.

Eget kapital och soliditet 2018 samt elitlicenskonskvens 2020

		Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Soliditet	Elitlicenskonskvens inför år 2020
Hammarby IF FF	1	30 007	61 187	49%	Spelar i Elitettan 2019
Djurgårdens IF FF	1	14 298	25 313	56%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
IF Limhamn Bunkeflo	1	7 731	9 263	83%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Vittsjö GIK	2	2 141	6 293	34%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Kopparbergs/Göteborgs FC	3	934	1 612	58%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Piteå IF	3	588	1 760	33%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
IFK Kalmar	3	445	1 346	33%	Spelar i Elitettan 2019
FC Rosengård	3	181	7 025	3%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Kristianstads DFF	3	80	582	14%	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Eskilstuna United DFF	3	-464	1 298	Negativt	Handlingsplan godkänd av LN
Växjö DFF	3	-564	1 441	Negativt	Handlingsplan ej godkänd- per. bokslut
Linköpings FC	3	-1 320	919	Negativt	Handlingsplan godkänd av LN
* Totalt		54 057	118 039		

Tabell 12

1) Avser hela föreningen

2) Avser hela koncernen

3) Damfotbollsförening

Av de tolv föreningar som spelade i OBOS Damallsvenskan 2018 hade nio föreningar (2017:10 st.) positivt eget kapital och tre föreningar negativt eget kapital.

Totalt redovisade klubbarna ett samlat eget kapital uppgående till + 54 057 tkr per 31 december 2018 (2017:+ 42 220 tkr). Ökningen beror till största del på att Hammarby IF FF ökat sitt egna kapital med omkring 12 700 tkr . Tillsammans med Djurgårdens IF FF har de ett eget kapital och balansomslutning på helt andra nivåer än övriga klubbar.

IF Limhamn Bunkeflo har den högsta soliditeten 83%, efter att ha avyttrat sitt dotterföretag, men kommer få arbeta med att behålla en hög soliditet då de gått med stora driftsunderskott de senaste två åren.

Piteå IF redovisade 2017 ett negativt eget kapital på -234 tkr och arbetade 2018 under handlingsplan för att återställa det egna kapitalet till minst noll vid 2018 års utgång. Föreningen uppfyllde sin handlingsplan och redovisade OBOS Damallsvenskans näst högsta resultat på +823 tkr, samtidigt som de lyckas vinna OBOS Damallsvenskan medseriens enbart sjätte högsta kostnader. Föreningen redovisade per 31 december 2018 ett eget kapital på +588 tkr och når en soliditet på 33 %.

Tre föreningar redovisar negativt eget kapital. Linköpings FC -1 320 tkr, Växjö DFF - 564 tkr samt Eskilstuna United DFF -464 tkr.

Samtliga klubbar som medverkar i OBOS Damallsvenskan 2019 har under våren fått ett delbeslut, beträffande elitlicens inför säsongen 2020. Tio klubbar klarar eget kapitalkriteriet att jämföra med tolv klubbar föregående år, vilket innebär att klubben har haft ett positivt eget kapital (eller noll) eller fått sin handlingsplan godkänd av Licensnämnden. Under hösten går Licensnämnden igenom övriga kriterier, som ska uppfyllas för att kunna ge slutlig licens inför nästkommande säsong.

Linköpings FC samt Eskilstuna United DFF fick sina handlingsplaner, för att återställa det egna kapitalet till minst noll under innevarande år, godkända av licensnämnden. Växjö DFF fick inte sin handlingsplan godkänd av licensnämnden utan har därför att upprätta ett periodiserat bokslut per 31 augusti 2019 som visar att det egna kapitalet är minst noll, samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar för resten av 2019 samt en prognos för helårsbokslutet 2019 för att visa att det egna kapitalet kan återställas till minst noll vid 2019 års utgång.

För de till år 2018 års Damallsvenska nyuppflyttade klubbarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

Nyuppflyttade

KIF Örebro	-1 511	328 091	Handlingsplan godkänd av LN
Kungsbacka DFF	-431	136 449	Handlingsplan ej godkänd- per. bokslut

KIF Örebro fick sin handlingsplan, för att återställa det egna kapitalet till minst noll under innevarande år, godkänd av licensnämnden. Kungsbacka DFF fick inte sin handlingsplan godkänd av licensnämnden utan har därför att upprätta ett periodiserat bokslut per 31 augusti 2019 som visar att det egna kapitalet är minst noll, samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar för resten av 2019 samt en prognos för helårsbokslutet 2019 för att visa att det egna kapitalet kan återställas till minst noll vid 2019 års utgång.

Eget kapital, redovisat resultat samt driftresultat

		Eget kapital, tkr	Redovisat resultat, tkr	Driftresultat, tkr	<u>Elitlicenskonsvens inför år 2020</u>
Hammarby IF FF	1	30 007	259	256	Spelar i Elitettan 2019
Djurgårdens IF FF	1	14 298	-4 728	-4 790	Klarar EK kriteriet för licens 2020
IF Limhamn Bunkeflo	1	7 731	7 717	-3 714	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Vittsjö GIK	2	2 141	-354	-506	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Kopparbergs/Göteborg	3	934	300	77	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Piteå IF	3	588	823	908	Klarar EK kriteriet för licens 2020
IFK Kalmar	3	445	-118	-112	Spelar i Elitettan 2019
FC Rosengård	3	181	150	-972	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Kristianstads DFF	3	80	53	59	Klarar EK kriteriet för licens 2020
Eskilstuna United DFF	3	-464	-574	-762	Handlingsplan godkänd av LN
Växjö DFF	3	-564	-789	-784	Handlingsplan ej godkänd- per. bokslut
Linköpings FC	3	-1 320	-1 427	-2 583	Handlingsplan godkänd av LN
* Totalt		54 057	1 312	-12 923	

Tabell 13

1) EK avser hela föreningen, resultatet avser damverksamhet

2) EK Avser hela koncernen, resultatet avser damverksamhet

3) Damfotbollsförening

Alla tre klubbar som redovisade negativt eget kapital redovisade även negativa resultat och har därmed en del arbete att göra för att få sin ekonomi i balans.